

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گناباد

(Course Plan)

عنوان درس: مدیریت خدمات پرستاری در بخشهای بالینی	گروه فراگیر: دانشجویان کارشناسی ارشد داخلی جراحی
نیمسال: دوم ۱۴۰۰ - ۱۳۹۹	نام استاد: دکتر محمد رضا منصوریان
تعداد واحد: ۱/۵ (۱ واحد نظری) و ۰/۵ واحد کارآموزی	پیشیناز: نظریه‌ها، الگوهای پرستاری و کاربرد آنها

هدف کلی درس:

تسلط بر دانش و کسب مهارت مدیریت و رهبری پرستاری برای اداره موثر سازمان‌ها در عرصه‌های مختلف بهداشتی، درمانی و توانبخشی

اهداف ویژه:

از دانشجویان محترم انتظار می‌رود که در پایان این درس بتوانند:

- ۱- اهداف، کارکردها و شاخصهای خدمات نظام سلامت را تبیین نموده، چگونگی برقراری و استمرار عدالت در نظام سلامت را شرح دهند.
- ۲- دوره‌ها و نظریه‌های مدیریت و نظریه سیستمی را توضیح داده، کاربرد نظریه‌های مدیریت در پرستاری را با ذکر مثال تبیین نمایند.
- ۳- اهمیت نظام‌گرایی را برای مدیران پرستاری بالینی تبیین نموده، تاثیر متقابل نظام پرستاری و محیط را تحلیل نمایند.
- ۴- مراحل مختلف فرآیند مدیریت را با وظایف مدیران در هر مرحله از فرآیند مدیریت تشریح نموده، اصول برنامه‌ریزی و انواع برنامه‌ریزی استراتژیک، تاکتیکال و عملیاتی را توضیح دهند.
- ۵- مبانی و اصول تغییر در جهت ارتقاء مستمر کیفیت خدمات پرستاری را با تاکید بر استانداردها و بهبود کارایی و اثربخشی توضیح دهند.
- ۶- اصول و مبانی تصمیم‌گیری، مشکل‌گشایی و مدیریت بحران را با نظر به مدیریت پرستاری توضیح داده، کاربرد اصول تصمیم‌گیری، مشکل‌گشایی را در مدیریت پرستاری بالینی ذکر کنند.
- ۷- اصول و وظایف مدیریت، قدرت و اختیار، تفویض اختیار، مسئولیت، مدیریت، رهبری و تولید را شرح داده، کاربرد اصول مدیریت را در مدیریت پرستاری بالینی شرح دهند.
- ۸- مفهوم سازماندهی و روش‌های تقسیم کار در خدمات پرستاری بالینی را توضیح داده، اهمیت هماهنگی در ارائه خدمات در سطوح مختلف پرستاری را تبیین نمایند.
- ۹- ضمن تبیین مفهوم هدایت و راهنمایی در مدیریت پرستاری تشابه و تمایز آنها را شرح داده، مفاهیم نظارت و کنترل را با ذکر مثالی در مدیریت و خدمات پرستاری بالینی مقایسه کنند.
- ۱۰- مدیریت رفتار سازمانی را در پرستاری بعنوان یک سیستم اجتماعی توضیح داده، اصول و ضرورت رفتار حرفه‌ای با تاکید بر موازین حقوقی و اخلاقی در پرستاری را تبیین نمایند.
- ۱۱- اصول و انواع ارزشیابی و اعتباربخشی را با تاکید بر نقش مدیریت و کارکنان پرستاری بالینی در آنها شرح داده، اصول و روش‌های انجام و کاربرد نتایج ارزشیابی عملکرد کارکنان پرستاری را توضیح دهند.
- ۱۲- روشهای ممیزی منابع انسانی را توضیح داده، با توجه به شرایط و منابع روشهای مناسب بهسازی منابع انسانی پرستاری را شرح دهند.
- ۱۳- صف و ستاد و رفتار حرفه‌ای پرستاری را با تاکید بر پاسخگویی به نیازهای مددجویان تبیین نمایند.
- ۱۴- مسئولیت‌های قانونی پرستاری و لزوم انضباط شغلی و ثبت وقایع را با رعایت موازین اخلاق حرفه‌ای شرح دهند.
- ۱۵- مفاهیم بودجه و هزینه را در تامین مالی، تجهیزات و تکنولوژی تبیین نموده، کاربرد آمار در حسابرسی منابع توضیح دهند.

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گناباد

((جدول طراحی پیشگام تدریس))

جلسه	موضوع	اهداف جلسات
اول	معارف - ارزشیابی آغازین - تبیین انتظارات مدیریت نظام سلامت (ارزشیابی تشخیصی)	برقراری ارتباط - اطمینان از داشتن پیش‌نیازها - جابجایی - تعیین اهداف در پایان این جلسه از دانشجویان انتظار می‌رود که: ۱- اهداف، کارکردها و شاخصهای خدمات نظام سلامت را تبیین نمایند. ۲- چگونگی برقراری و استمرار عدالت در نظام سلامت را شرح دهند.
دوم	کلیات، مفاهیم و تئوری‌های مدیریت	۱- دوره‌ها و نظریه‌های مدیریت و نظریه سیستمی را توضیح دهند. ۲- کاربرد نظریه‌های مدیریت در پرستاری را با ذکر مثال تبیین نمایند.
سوم	تفکر سیستمی در مدیریت پرستاری	۱- اهمیت نظام‌گرایی را برای مدیران پرستاری بالینی تبیین نمایند. ۲- تاثیر متقابل نظام پرستاری و محیط را تحلیل نمایند.
چهارم	فرآیند مدیریت و برنامه ریزی	۱- مراحل مختلف فرآیند مدیریت را توضیح داده و وظایف مدیران را در هر مرحله از فرآیند مدیریت تشریح نمایند. ۲- اصول برنامه‌ریزی و انواع برنامه ریزی استراتژیک، تاکتیکی و عملیاتی را توضیح دهند
پنجم	تغییر و تحول، مدیریت کیفیت جامع	۱- مبانی و اصول تغییر و تحول در جهت ارتقاء مستمر کیفیت خدمات پرستاری را با تاکید بر استانداردها و بهبود کارایی و اثربخشی توضیح دهند.
ششم	تصمیم‌گیری و مشکل‌گشایی	۱- اصول و مبانی تصمیم‌گیری، مشکل‌گشایی و مدیریت بحران را با نظر به مدیریت پرستاری توضیح دهند. ۲- کاربرد اصول تصمیم‌گیری، مشکل‌گشایی را در مدیریت پرستاری بالینی ذکر کنند.
هفتم	اصول و وظایف مدیریت، رهبری و تولیت (ارزشیابی تکوینی)	۱- اصول و وظایف مدیریت، قدرت و اختیار، تفویض اختیار، مسئولیت، مدیریت، رهبری و تولیت را توضیح دهند. ۲- کاربرد اصول مدیریت را در مدیریت پرستاری بالینی شرح دهند.
هشتم	سازماندهی و هماهنگی در پرستاری	۱- مفهوم سازماندهی و روش‌های تقسیم کار در خدمات پرستاری بالینی را توضیح دهند. ۲- اهمیت هماهنگی در ارائه خدمات در سطوح مختلف پرستاری را تبیین نمایند.
نهم	هدایت، راهنمایی، نظارت و کنترل	۱- ضمن تبیین مفهوم هدایت و راهنمایی در مدیریت پرستاری تشابه و تمایز آنها را توضیح دهند. ۲- مفاهیم نظارت و کنترل را با ذکر مثالی در مدیریت و خدمات پرستاری بالینی مقایسه کنند.
دهم	مدیریت رفتار سازمانی	۱- مدیریت رفتار سازمانی را در پرستاری بعنوان یک سیستم اجتماعی شرح دهند. ۲- اصول و ضرورت رفتار حرفه‌ای با تاکید بر موازین حقوقی و اخلاقی در پرستاری را تبیین نمایند.
یازدهم	ارزشیابی ارزشیابی عملکرد کارکنان	۱- اصول و انواع ارزشیابی و اعتباربخشی را با تاکید بر نقش مدیریت و کارکنان پرستاری بالینی در آنها شرح دهند. ۲- اصول و روش‌های انجام و کاربرد نتایج ارزشیابی عملکرد کارکنان پرستاری را توضیح دهند.
دوازدهم	ممیزی، تامین و بهسازی منابع انسانی	۱- روشهای کارسنجی و ممیزی منابع انسانی را توضیح داده، باتوجه به شرایط و منابع روشهای مناسب بهسازی منابع انسانی پرستاری را شرح دهند. ۲- صف و ستاد و رفتار حرفه‌ای پرستاری را با تاکید بر پاسخگویی به نیازهای مددجویان تبیین نمایند.
سیزدهم	قوانین و مقررات حرفه‌ای، بودجه، هزینه و حسابرسی	۱- مسئولیت‌های قانونی پرستاری و لزوم انضباط شغلی و ثبت وقایع را با رعایت موازین اخلاق حرفه‌ای شرح دهند. ۲- مفاهیم بودجه و هزینه را در تامین مالی، تجهیزات و تکنولوژی تبیین نموده. کاربرد آمار در حسابرسی منابع توضیح دهند.
چهاردهم	ارزشیابی تراکمی	تشخیص پیشرفت تحصیلی فراگیران

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گناباد

روش تدریس: سخنرانی - اکتشافی

الگوی تدریس: پیش سازمان دهنده - حل مسئله (P.B.L)

وظایف و تکالیف دانشجویان:

- ۱- دانشجویان می بایست بطور منظم و راس ساعت مقرر در کلاس درس حاضر باشند.
- ۲- دانشجویان با مطالعه منابع معرفی شده و با آمادگی قبلی مکلف به شرکت فعال در مباحث درسی می باشند.
- ۳- دانشجویان باید نسبت به انجام به موقع تکالیف که در جلسات مختلف داده می شود، اقدام نمایند.

موضوعات کنفرانس دانشجویان:

- ۱- معرفی سازمان های ملی و بین المللی پرستاری
- ۲- روش های تقسیم کار در پرستاری
- ۳- آموزش مداوم و بهسازی نیروی انسانی پرستاری
- ۴- مدیریت و طراحی سیستم اطلاعات و ارتباطات در پرستاری
- ۵- نقش پرستار در مدیریت بحران و بلایای طبیعی

روش ارزشیابی دانشجویان:

ردیف	شرح فعالیت	درصد	نمره
۱	حضور منظم در کلاس درس	۱۰٪	۲
۲	ارائه تکالیف	۲۰٪	۴
	شرکت فعال در مباحث درسی	۱۰٪	۲
۳	آزمون تراکمی (پایانی)	۶۰٪	۱۲
	جمع	۱۰۰٪	۲۰

منابع:

- ۱- ایران نژاد پاریزی، مهدی، ساسان گهر، پرویز. سازمان و مدیریت از تئوری تا عمل. تهران: موسسه عالی بانکداری ایران. آخرین چاپ.
- ۲- بهشتی. آیت الله سید محمد. مدیریت اسلامی. آخرین چاپ.
- ۳- جان. ام. برایسون. برنامه ریزی استراتژیک، مترجم: عباس منوریان، تهران: مرکز آموزش مدیریت دولتی. آخرین چاپ.
- ۴- جمعی از اساتید مدیریت. آموزش کارکنان. تهران، مرکز آموزش مدیریت دولتی. آخرین چاپ.
- ۵- جی. ای. کل. تئوریها و فرآیند مدیریت. ترجمه سهراب خلیلی شورینی، تهران: مرکز آموزش مدیریت دولتی. آخرین چاپ.
- ۶- جیمز، ای، اف، استونر- و همکاران. مدیریت او ۲. ترجمه محمد علی طوسی و سید محمد اعرابی. تهران: دفتر پژوهشهای فرهنگی. آخرین چاپ.
- ۷- رافائل، اگویو. آموزه های دکتر دمیگ، مترجم: میترا تیموری. تهران: آموزه. آخرین چاپ.
- ۸- ریچارد، ال، دفت. مبانی تئوری و طراحی سازمان. ترجمه علی پارسائیان و سید محمد اعرابی. تهران: دفتر پژوهشهای فرهنگی. آخرین چاپ.
- ۹- شیمون، ال، دولان، رندال، اس، شولر. مدیریت امور کارکنان و منابع انسانی، مترجم: محمد علی طوسی، محمد صائبی. تهران: مرکز آموزش مدیریت دولتی
- ۱۰- قابلجو، منیژه. کاربرد مهارتهای مدیریت در خدمات پرستاری. تهران: هدایت. آخرین چاپ.
- ۱۱- لامعی، ابوالفتح. مدیریت جامع کیفیت، اصول، کاربرد. تهران: طب نوین. آخرین چاپ.
- ۱۲- هروآبادی، شفیقه. مرباغی، اکرم. مدیریت پرستاری و مامایی، تهران: علوم پزشکی ایران. آخرین چاپ.

13. Douglass, L.M. The Effective Nurse Leader and Manager. (5th ed.) St. Louis: Mosby. (last Edidion).
14. Gillies D. A. Nursing management. A system approach. WB Saunders Co. (Last Edition).
15. Tomey. A.M. Nursing Management and leadership. Mosby Co (Last Edition).
16. Kelly, P. N. Nursing leadership and Management. Thomson Delmar learning. (Last Edition).
17. Swansburg C. R. Swansburg J. R. Introductory Management and leadership for nurses Jones and Bartlett Publishers. (last Edidion).
18. Swansburg, R.C. Introduction Management and Leadership for Nurse Managers. (3rd ed.). Boston: Jones and Bartlett . (last Edidion).
19. Tappen, R.M. Nursing Leadership and Management: Concepts and Practice. (4rd ed.). Philadelphia: F.A. Davis. (last Edidion).
20. Yoder Wise, P. Leading and Managing Nursing. (2nd ed.). St Louis: Mosdy. (last Edidion).